II.

(Nezakonodavni akti)

UREDBE

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1640

od 5. lipnja 2023.

o metodologiji za utvrđivanje udjela biogoriva i bioplina za promet proizvedenih iz biomase koja se prerađuje u zajedničkom postupku s fosilnim gorivima

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora ([1]), a posebno njezin članak 28. stavak 5.,

budući da:

(1) Zajednička prerada obično se odnosi na rafineriju nafte u kojoj se sirovina biomase prerađuje zajedno s fosilnim sirovinama kako bi se pretvorile u konačna goriva. Međutim, ta se metodologija može primijeniti i u drugim postrojenjima koja obrađuju tekuća biogoriva i fosilna ulja i u postrojenjima za zajedničku preradu otpada biološkog i nebiološkog podrijetla. Sirovina biomase može biti, na primjer, materijal na bazi lipida, kao što su biljno ulje, sirovo tal-ulje ili pirolitičko ulje, a fosilne sirovine obično potječu od sirove nafte. Konačna goriva proizvedena od takve mješavine sirovina obično su dizelsko gorivo, mlazno gorivo, loživo ulje, brodsko gorivo, benzin, komponente benzina, a ponekad i propanski plin, sastavni dio ukapljenog naftnog plina, a prisutne mogu biti i manje frakcije drugih proizvoda. Ključno je da takva goriva dobivena zajedničkom preradom sadržavaju udio biogoriva i bioplina. Za proizvodne jedinice koje upotrebljavaju biometan kao sirovinu koja je povučena iz međusobno povezane infrastrukture i koja se certificira i prati putem sustava masene bilance te međusobno povezane plinske infrastrukture ne smatra se da provode zajedničku preradu u smislu ove Delegirane uredbe.

(2) Za potrebe ove Delegirane uredbe bioplin se odnosi na plin koji potječe iz sirovine biomase i koji je proizveden zajedničkom preradom te sirovine biomase zajedno s fosilnim sirovinama kako bi ih se pretvorilo u konačna tekuća i plinovita goriva.

(3) Kako bi se omogućilo da se udio goriva iz obnovljivih izvora proizvedenih u zajedničkom postupku iz biomase i fosilnih sirovina uračunava za postizanje ciljeva iz Direktive (EU) 2018/2001 i kako bi se djelotvorno doprinosilo smanjenju emisija stakleničkih plinova u Uniji, u članku 28. stavku 5. Direktive od Komisije se zahtijeva da donese delegirani akt u kojem se određuje metodologija kojom se utvrđuje udio biogoriva i bioplina za promet koji su rezultat prerade biomase u zajedničkom postupku s fosilnim gorivima.

([1]) SL L 328, 21.12.2018, str. 82.

(4) Kako bi se postigla ravnoteža između troškova provjere i točnosti ispitivanja, delegiranim se aktom gospodarskim subjektima omogućava primjena zajedničke usklađene ispitne metode, koja se temelji na ispitivanju radioaktivnog ugljika (^{14}C), ili primjena vlastitih ispitnih metoda, koje mogu biti prilagođene za određeno poduzeće ili određeni proces. Međutim, kako bi se osigurala primjena zajedničke metode provjere na tržištu, gospodarski subjekti koji kao glavnu ispitnu metodu primjenjuju metodu koja nije ispitivanje radioaktivnog ugljika (^{14}C) trebali bi na proizvodima redovito provoditi i ispitivanje radioaktivnog ugljika (^{14}C) kako bi provjerili točnost glavne primijenjene ispitne metode. Nadalje, da bi se gospodarski subjekti navikli na primjenu ispitivanja radioaktivnog ugljika (^{14}C) u kombinaciji s drugom ispitnom metodom kao glavnom metodom, u prvoj godini primjene te metodologije dopuštena je određena fleksibilnost u pogledu prihvatljivog postotka odstupanja između rezultata glavnih i drugih provjera,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

METODE ZA UTVRĐIVANJE UDJELA BIOGORIVA I BIOPLINA ZA PROMET PROIZVEDENIH IZ BIOMASE KOJA SE PRERAĐUJE U ZAJEDNIČKOM POSTUPKU S FOSILNIM GORIVIMA

Članak 1.

Opći pristup i primjena prihvatljivih metoda

1. Gospodarski subjekti koji prerađuju biomasu u zajedničkom postupku mogu razviti i upotrebljavati ispitnu metodu prilagođenu za poduzeće ili proces kako bi utvrdili udio biološkog sadržaja koji se temelji na ugljiku koja je prilagođena njihovoj specifičnoj tvorničkoj konstrukciji i mješavini sirovina. Ta se glavna ispitna metoda mora temeljiti na masenoj ili energetskoj bilanci, metodama prinosa ili ispitivanju radioaktivnog ugljika (^{14}C) (tj. otkrivanju radioaktivnog ugljika masenom spektrometrijom u akceleratoru (AMS) ili tekućinskim scintilacijskim brojanjem (LSC)) koji se provode na proizvodima.

2. Gospodarski subjekti moraju granicama sustava smatrati cijelu rafineriju, postrojenje koje obrađuje tekuća biogoriva i fosilna ulja ili postrojenje za zajedničku preradu dolaznog otpada, neovisno o primijenjenoj ispitnoj metodi. Smatra se da je miješanje zajednički prerađenih goriva s drugim gorivima izvan granica sustava. Ispitivanje radioaktivnog ugljika (^{14}C) provodi se prije nego što se goriva proizvedena zajedničkom preradom dalje pomiješaju s drugim fosilnim gorivima ili biogorivima koja nisu bila uključena u samu zajedničku preradu.

3. Gospodarski subjekti pri izvješćivanju o rezultatima zajedničke prerade moraju navesti pojedinosti o točnosti i preciznosti primijenjene ispitne metode. Gospodarski subjekti moraju u svojoj glavnoj ispitnoj metodi uzeti u obzir i prijaviti eventualne netočnosti u mjerenjima protoka ili ogrjevnih vrijednosti. Gospodarski subjekti moraju primjenjivati istu ispitnu metodu na različite prerađivačke jedinice u istoj rafineriji, postrojenju za obradu tekućih biogoriva i fosilnih ulja ili postrojenju za zajedničku preradu dolaznog otpada. Ako te jedinice nisu povezane i nema protoka među njima, gospodarski subjekti mogu primijeniti različite ispitne metode. U postrojenjima u kojima se zajednički obrađuju ulazni materijali koji se temelje na otpadu, ta metodologija i provjera ispitivanjem radioaktivnog ugljika (^{14}C) mogu se primjenjivati samo ako se može dobiti pouzdan i reprezentativan skup uzoraka na razini ulaznih sirovina koji omogućuju utvrđivanje udjela biološkog sadržaja u ukupnim ulaznim sirovinama.

4. Gospodarski subjekti dužni su osigurati da granica detekcije u odabranoj ispitnoj metodi omogućava djelotvorno mjerenje očekivanog udjela biogoriva ili bioplina u procesu.

5. Kad gospodarski subjekti izvješćuju o rezultatima zajedničke prerade primjenom glavne ispitne metode različite od one koja se temelji na ispitivanju radioaktivnog ugljika (^{14}C), moraju redovito provoditi ispitivanje radioaktivnog ugljika (^{14}C) na proizvodima kao način provjere ispravnosti svojeg sustava i točnosti rezultata glavne primijenjene ispitne metode. Provjeru ispitivanjem radioaktivnog ugljika (^{14}C) potrebno je provoditi na svim proizvodima za koje se tvrdi da imaju biološki sadržaj koji se temelji na ugljiku.

6. Gospodarski subjekti moraju detaljno dokumentirati količine i vrste biomase koja ulazi u zajednički proces u kojem se biomasa prerađuje s fosilnim gorivima, kao i količine biogoriva i bioplina proizvedene iz te biomase. Osim toga, gospodarski subjekti dužni su te informacije potkrijepiti dokazima, uključujući rezultate glavnog kontrolnog ispitivanja iz stavka 1. i rezultate provjere iz stavka 5. ili članka 5. u slučaju utvrđivanja udjela vodika biološkog podrijetla.

Članak 2.

Metoda masene bilance

1. Ako se koristi metoda masene bilance, gospodarski subjekt provodi potpunu analizu masene bilance za ukupnu masu ulaznih sirovina i proizvoda. Metoda masene bilance osigurava proporcionalnost biološkog sadržaja svih proizvoda i biološkog sadržaja ulaznih sirovina te pripisivanje udjela biogenog materijala utvrđenog na temelju rezultata ispitivanja radioaktivnog ugljika ^{14}C svakom proizvodu. Za svaki se proizvod primjenjuju različiti konverzijski faktori koji najtočnije odgovaraju izmjerenom biološkom sadržaju na temelju rezultata ispitivanja radioaktivnog ugljika ^{14}C. Za proizvode se mora uzimati u obzir masa izgubljena u ispušnim plinovima, tekućim industrijskim otpadnim vodama i krutim ostacima. Metoda masene bilance mora uključivati dodatnu analitičku karakterizaciju sirovina i proizvoda, kao što su konačne i približne analize masenog protoka u sustavu.

2. Ako se metoda masene bilance koristi kao glavna metoda, gospodarski subjekti pri izračunu moraju uzimati u obzir vlagu i druge nečistoće koje ne potječu iz goriva u sirovinama i u proizvodima dobivenima u proizvodnom procesu.

Članak 3.

Metoda energetske bilance

Ako se koristi metoda energetske bilance, energetski udio biogenog sadržaja u svim proizvodima faze zajedničke prerade u rafineriji nafte utvrđuje se kao jednak energetskom udjelu biogenog sadržaja u sirovinama koje ulaze u rafineriju. Metodom energetske bilance bilježi se energetski sadržaj u biomasi i fosilnim sirovinama te procesna energija koja ulazi u postrojenje za zajedničku preradu. Energetski sadržaj biomase i fosilnih sirovina izračunava se na temelju mase sirovine i njezine niže ogrjevne vrijednosti (LHV, mjereno u MJ po kg). Biološka frakcija, izračunana kao ulazna bioenergija podijeljena s ukupnom ulaznom energijom, primjenjuje se na sve proizvedeno gorivo koje je rezultat zajedničke prerade kako bi se utvrdio biološki sadržaj u konačnim proizvedenim gorivima. Za svaki se proizvod primjenjuju različiti konverzijski faktori koji najbolje odgovaraju izmjerenom biološkom sadržaju na temelju rezultata ispitivanja radioaktivnog ugljika ^{14}C.

Članak 4.

Metode prinosa

1. Ako se koristi metoda prinosa, gospodarski subjekti mogu koristiti jednu od dviju metoda opisanih u nastavku kako bi dobili faktor prinosa koji će se primjenjivati na zajednički postupak proizvodnje goriva:

(a) metoda prinosa A. Prinosi proizvodâ prvi se put prate i bilježe kad jedinice za preradu rade samo s čistim fosilnim sirovinama ili, za određene primjene (npr. ograničene koncentracije), na pilot-jedinicama reprezentativnima za one na komercijalnoj razini. Zatim se u ulazni tok dodaje određeni udio sirovina biomase te se prati i bilježi postupan učinak na prinose. Biološki sadržaj zatim se pripisuje svakom proizvodu razmjerno povećanju njegove proizvodnje. Svaki faktor prinosa vrijedi samo za referentne ulazne sirovine i procesne uvjete za koje je utvrđen. Gospodarski subjekti mogu definirati različite faktore prinosa za različite procese i radne uvjete. Države članice, u skladu s pravilima propisanima u ovoj Uredbi, mogu definirati faktore prinosa koje moraju upotrebljavati gospodarski subjekti na njihovu državnom području. Ako se upotrebljavaju različiti faktori prinosa, provodi se ispitivanje radioaktivnog ugljika ^{14}C svaki put kad se upotrebljava novi faktor prinosa te se provjerava i, prema potrebi, ažurira korelacija između referentnih ulaznih sirovina i procesnih uvjeta,

(b) metoda prinosa B. Tom se metodom utvrđuje odnos između bioloških ulaznih sirovina i bioloških proizvoda jedinice za zajedničku preradu. Konverzijski faktor određuje se preradom nekoliko serija sirovina u poznatim uvjetima zajedničke prerade, uključujući potpunu karakterizaciju ulaznih sirovina i izlaznih proizvoda sustava. Nakon što se utvrdi korelacija faktora prinosa, može se primijeniti na biogene sirovine koje su iste vrste i kvalitete kao one koje se upotrebljavaju u istoj jedinici za zajedničku preradu u istim radnim uvjetima.

2. Gospodarski subjekti mogu koristiti metode prinosa kao glavnu metodu samo ako se sustav drži u referentnim radnim uvjetima definiranima u tim metodama, uključujući one koji se odnose na kvalitetu sirovina. Ako gospodarski subjekti koriste metodu prinosa, moraju provoditi ispitivanje radioaktivnog ugljika ^{14}C kao kontrolnu metodu za provjeru faktora prinosa barem svaki put kad mijenjaju referentne radne uvjete i u skladu s člankom 6.

3. Gospodarski subjekt dokazuje neprekinut rad postrojenja u poznatim uvjetima zajedničke prerade podvrgavanjem svake pojedine biološke ulazne sirovine ispitivanju ^{14}C, koje se upotrebljava za izračun njezina specifičnog konverzijskog faktora.

Članak 5.

Utvrđivanje udjela vodika biološkog podrijetla

1. Ako se u proizvodnom sustavu zajednički prerađuje vodik iz obnovljivih izvora biološkog podrijetla, gospodarski subjekti moraju dokumentirati i dostaviti dokaze o podrijetlu vodika, kao i dokaz sljedećih uvjeta za vodik koji ulazi u jedinicu za hidroobradu ili drugu jedinicu za zajedničku preradu:

(a) da nije drugdje uračunat kao energija iz obnovljivih izvora kako bi se izbjeglo dvostruko računanje; i

(b) da je uključen u konačno gorivo, a ne samo upotrijebljen za uklanjanje nečistoća.

2. Gospodarski subjekti mogu za cijelu rafineriju upotrebljavati zajedničku elementarnu analizu kao što je ispitivanje CHN (ugljik, vodik, dušik) kako bi kvantificirali sadržaj vodika u materijalu prije i nakon hidroobrade i tako dokumentirali je li došlo do povećanja udjela vodika u gorivu. Gospodarski subjekti mogu prijaviti svako takvo povećanje kao dodatno biogorivo ili bioplin u proizvodima. Biološko podrijetlo vodika koji se upotrebljava u hidroobradi ili zajedničkoj preradi prije upotrebe potvrđuje dobavljač ili sami gospodarski subjekti ako su ujedno i proizvođači.

POGLAVLJE II.

PROVJERA TOČNOSTI TVRDNJI GOSPODARSKIH SUBJEKATA O UDJELU BIOGORIVA I BIOPLINA ZA PROMET PROIZVEDENIH IZ BIOMASE KOJA SE PRERAĐUJE U ZAJEDNIČKOM POSTUPKU S FOSILNIM GORIVIMA

Članak 6.

Posebni zahtjevi za ispitivanje radioaktivnog ugljika (^{14}C)

1. Pri ispitivanju radioaktivnog ugljika (^{14}C) gospodarski subjekti moraju primjenjivati metodu masene spektrometrije u akceleratoru (AMS). Međutim, alternativno mogu primjenjivati metodu tekućinskog scintilacijskog brojanja (LSC) ako se očekuje da će biološki udio biti najmanje 1 % obujma i ako je uzorak prikladan za tu ispitnu metodu, posebno s obzirom na čestice prisutne u tekućini.

2. Gospodarski subjekti moraju osigurati da se pri provođenju ispitivanja radioaktivnog ugljika ^{14}C odabranim tipom ispitivanja radioaktivnog ugljika ^{14}C može pouzdano detektirati i kvantificirati biološki udio. Dužni su navesti pojedinosti o točnosti i preciznosti rezultata.

3. Ispitivanjem radioaktivnog ugljika ^{14}C kvantificira se i svaki gubitak ugljika biogenog podrijetla zbog postupka uklanjanja kisika iz biogenih sirovina usporedbom biogenog i fosilnog ugljika u ulaznim sirovinama i izlaznim proizvodima.

4. Ako rezultati ispitivanja radioaktivnog ugljika ^{14}C, kad se koristi kao druga ispitna metoda za provjeru biološkog sadržaja u proizvodu, odstupaju više od 1 % u apsolutnom smislu u odnosu na rezultate glavne metode koju koristi gospodarski subjekt, valjanima se smatraju rezultati ispitivanja radioaktivnog ugljika ^{14}C. U prvoj godini primjene te metodologije gospodarski subjekti mogu primjenjivati povećano odstupanje od 3 % umjesto 1 % u apsolutnom smislu, dok ne usavrše svoj sustav ispitnih metoda. Osim toga, gospodarski subjekt mora preispitivati svoje glavne ispitne metode kako bi ispravio sustavne pogreške koje dovode do takvog odstupanja i prema potrebi kalibrirati ispitnu metodu.

5. Učestalost primjene glavne ispitne metode i metode ispitivanja radioaktivnog ugljika ^{14}C kad se upotrebljava kao druga ispitna metoda za provjeru određuje se uzimajući u obzir složenost i varijabilnost glavnih parametara zajedničke prerade, i to tako da se osigura da tvrdnje o biološkom sadržaju u svakom trenutku odražavaju stvarne udjele. Gospodarski subjekti moraju izračunavati udio biološkog sadržaja barem za svaku seriju ili pošiljku. Osim ako se primjenjuje metoda kojom se za svaku seriju ili pošiljku mogu mapirati radni uvjeti povezani sa sadržajem ugljika u proizvodu, metoda ispitivanja radioaktivnog ugljika ^{14}C primjenjuje se svaki put kad dođe do promjene za više od 5 % u odnosu na osnovne uvjete, i to u sastavu sirovina u smislu udjela biogenih ulaznih sirovina ili količine vodika i ulaznih katalizatora u ukupnoj masi, i u procesnim parametrima u smislu apsolutne procesne temperature [K] ili apsolutnog procesnog tlaka [Pa] ili sastava proizvoda. Kao temelj za procjenu parametara sastava proizvoda dostavlja se elementarna analiza ugljika, kisika i dušika zajedno s analizom udjela vode i krutih tvari. U svakom se slučaju metoda ispitivanja radioaktivnog ugljika ^{14}C provodi barem jednom u četiri mjeseca.

Članak 7.

Vođenje evidencije, kontrola procesa, revizija i izvješćivanje o odstupanjima

1. Ako gospodarski subjekti tvrde da postoji određeni udio biogoriva ili bioplina u gorivu koje stavljaju na tržište, dužni su barem dvije godine čuvati uzorke i evidenciju podataka dobivenih mjerenjem i izračuna. Gospodarski subjekti dužni su tijelima za ovjeravanje i njihovim revizorima omogućiti potpuni pristup takvim uzorcima, evidencijama i drugim dokazima. Gospodarski subjekti moraju pripremiti detaljan opis glavne ispitne metode koju su koristili, uključujući navod o njezinoj točnosti i preciznosti, kako je provjerena i ispitivanjem radioaktivnog ugljika ^{14}C i zajedno s postupkom za njezinu primjenu.

2. Kako bi se izbjegli rizici od odstupanja i olakšala retrospektivna revizijska provjera točnosti tvrdnji rafinerija ili drugih postrojenja za zajedničku preradu o biološkom udjelu u njihovim gorivima, gospodarski subjekti moraju primjenjivati sustav ukupne masene bilance koji pokazuje biogeni udio u ulaznim sirovinama i izlaznim proizvodima. Taj izračun masene bilance moraju provoditi usporedno s glavnom ispitnom metodom kako bi provjerili i usporedili rezultate obiju metoda za procjenu biološkog udjela u konačnom proizvedenom gorivu.

3. Ako unutar granica rafinerije ili drugog postrojenja za zajedničku preradu gospodarski subjekti miješaju izlazne proizvode zajedničke prerade s drugim gorivima, moraju primjenjivati sustav masene bilance koji omogućava da se pošiljke goriva koja su proizvedena iz biomase i koja se u zajedničkom postupku prerađuju s fosilnim gorivima miješaju s drugim gorivima, uz istodobno pružanje odgovarajućih informacija o svojstvima i veličinama pošiljaka, u skladu s člankom 30. Direktive (EU) 2018/2001.

4. Sva odstupanja koja utvrde revizori tijela za ovjeravanje u udjelu biogoriva ili bioplina u gorivu koje gospodarski subjekti stavljaju na tržište smatraju se velikim nesukladnostima i odmah se prijavljuju dobrovoljnim programima ili drugim programima certificiranja u okviru kojih se provjerava usklađenost goriva dobivenog iz biomase s kriterijima održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđenima u članku 29. stavcima od 2. do 7. i stavku 10. Direktive (EU) 2018/2001.

5. Nadležna tijela država članica mogu tvrdnje gospodarskih subjekata o udjelu biogoriva ili bioplina u gorivima koja stavljaju na tržište provjeravati i primjenom metoda iz članaka 6. i 7. ove Uredbe. Sva odstupanja utvrđena kao rezultat tih kontrolnih provjera odmah se prijavljuju tijelu za ovjeravanje i dobrovoljnom programu ili drugom programu certificiranja u okviru kojeg su te tvrdnje certificirane.

6. Ako tijela za ovjeravanje ili nadležna tijela država članica dostave takve obavijesti, predmetni program certificiranja dužan je odmah istražiti slučaj. Ako se tom istragom potvrde nalazi tijela za ovjeravanje ili nadležnog tijela države članice, u okviru programa certificiranja odstupanja se tretiraju kao velika nesukladnost i odmah se suspendira certifikat predmetnog gospodarskog subjekta.

7. Da bi se osigurala točnost tvrdnji, kao osnova za ponovni izračun udjela iz tvrdnji koriste se niže vrijednosti utvrđene kontrolnim provjerama. Osim toga, programi certificiranja potiču gospodarski subjekt da preispita svoje ispitne metode kako bi se, među ostalim, ispravile eventualne pogreške u sustavu koje dovode do takvih odstupanja.

8. Da bi se mogla ukinuti suspenzija certifikata, tijelo za ovjeravanje provodi još jednu reviziju kako bi potvrdilo djelotvornost mjera koje je poduzeo predmetni gospodarski subjekt.

POGLAVLJE III.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 8.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 5. lipnja 2023.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN